

קריאה

נשימה

בכיתה א', כשלימדו אותנו לקרוא ולכתוב, היה תמיד ילד אחד שהאלף-בית היה כמו סניט בשבילו. תמיד הוא קרא לאט, משובש ומצחיק. היום אנו יודעים שאנשים עם קשיי למידה הם לא טיפשים, אלא בעלי ליקוי שנקרא דיסלקציה. מה זה ומה אפשר לעשות כדי לפתור את הבעיה? שיחה מעודדת במיוחד עם שלושה בני נוער

ליטל: "ההורים שלי גילו את זה בסוף כיתה ח'. בעיקרון הם ידעו וראו את זה שיש לי בעיה בלימודים. הם לא הבינו בהתחלה מה זה, עד שיום אחד הם החליטו לקחת אותי למבחנת".

- איך קיבלתם את הבהורה שאתם דיסלקטים?
ליטל: "עללי זה נחת כמו פצצה ביום בהיר, לא ידעתי מה זה אומר ופחדתי. לא רצתי שיציבניו עליי ויגידו 'היא דיסלקטית'. בהתחלה נראה התביישתי בזה".
אור: "היו קטעים שהרגשתי קצת שונה, שכולם כותבים ולי קשה יותר".

- ואיך הגיבו החברים?
אור: "להמון ילדים יש את זה, כך שזאת לא ממש בעיה. מצד שני, יש ילדים שמת-ייחסים לדיסלקציה כאל קללה, משהו לצחוק עליו. רק אתמול הייתי בחוג לחימה של טקוואנדו, ומישהו נתן אגרוף לשק איגרוף לא כמו שצריך, אז מישהו קרא לו דיסל-קט. אמרתי לו: 'אני דיסלקט וממש אין קשר'. אנשים אומרים את זה בלי לדעת מה זה אומר".

שיר: "המון חברות שלי מעודדות אותי, אין להן בעיה עם זה כי הן מבחינות שלכל אחד יש בעיות. הרבה פעמים היו לי בעיות בכיתה, טאלנטי שווה על כל מיני עניינים חברתיים".

- במה מתבטאים ליקויי הלמידה אצלכם?
אור: "בשיעורים אני לא כותב, אז בסוף השיעור אני מצלם מסייעו וזו מקליד על המחשב בית את החומר, כי יותר קל לי ככה. כשצריך לכתוב יומן קריאה, אז אני מו-צא בספריה ספר עם קלטת וזה מקל עליי. אם הריש בכיתה המורה מילאה את כל הלוח, אז נשארת בכיתה להפסקה להתייחס וגם אחרי זה".

- יש לכם שגיאות כתיב?
אור: "היו לי המון שגיאות כתיב, אבל הורדו במחשב מתקן לי אותן ואני לומד מהתיקון".

שיר: "אחרי חצי שנה של עבודה עשיתי דמי עבודה, וטאק יש לי פחות שגיאות כתיב".

- תלמיד עם קשיי למידה הוא תלמיד גרוע?
ליטל: "בכלל לא, הוא כמו כל ילד. לכל ילד יש את הבעיות שלו, אין אחד שאין לו".

כל אחד מתגבר על הקשיים שלו בדרך אחרת".
שיר: "לנו יש קשיי למידה אז אנחנו באים למכון קורן, ויש אחרים שעוזרים להם בבית או בבית-ספר".

לא רצתי שיציבניו עליי ויגידו 'היא דיסלקטית'. ליטל ברוך

"יש ילדים שמת-ייחסים לדיסלקציה כאל קללה, משהו לצחוק עליו". אור קברן

אטרון, נורא נהנית שם, אחלה אנשים. אני לומד טקוואנדו, שזו אומנות לחימה קוריאנית. התחלתי השנה ואני מתכוון להתמיד בזה".

ליטל: "אני אוהבת לצייר, אני אוהבת לרקוד, רקדתי שמונה שנים בסטודיו למחול ג'אז מודרני וקלאסי".

שיר: "אני אוהבת לנגן, ניגנתי שנתיים בפסנתר ובשנה הבאה אני חוזרת לנגן. אני אוהבת מאוד לכתוב שירים גם ומחברת חרוזים. אני רוצה להלחין שירים".

- מלבד הכשרונות האמנותיים, יש יתרונות בדיסלקציה?

אור: "אני מקבל הקלות בבית-ספר, למשל לא ללמוד לבגרות את התקופה השלישית בהיסטוריה, את כל תורת ההגה בלשון, יש לי הארכות זמן במבחנים, מבחנים בעל פה, באנגלית אני מקבל מבחן מוקלט, יש לי אפשרות למילון אלקטרוני".

ליטל: "יש ילדים שרוצים את הפינוק בקטע הזה. זה מרגיע שיש הארכת זמן. אבל אני לא ממש צריך אותו. בדרך-כלל לפני המבחן הייתי בשיא הלחץ וזה גרם לי לא לה-תרכז, הפריע לי".

- איזה מין תלמידים אתם כיום?

אור: "השנה אני ממש השתפרתי בלימודים, הציונים שלי ממש עלו. הממוצע היה בעיקר 7, עכשיו אני על 8 כי הציונים שלי טובים. מכון קורן עזר לי לחיים קודם, לק-רוא, אני קורא מהר. לקרוא לאט זה מעצבן, זה להתעכב על מילים".

ליטל: "פעם במתמטיקה הייתי הכי גרועה בעולם, ועכשיו אני רצה על 8-9. הייתי גרועה בלימודים, יש עכשיו עלייה עצומה. תמיד היו לנו קשיים והשנה הציונים עלו".

שיר: "עכשיו אני 10-9 בלימודים, זה פשוט עוזר. הקריאה קשורה לכל דבר ומקצת בחיים. חברתית זה מאוד עזר לי, חשוב לי שידעו שאני יודעת לקרוא".

מרכז קורן
מרכז קורן בגבעתיים - מספר טלפון: 03-5712612
מרכז קורן בנתניה - מספר טלפון: 09-8659265
מרכז קורן בקריית-מוצקין - מספר טלפון: 04-8715435
כתובת האינטרנט: www.koren.org.il

חברתית זה מאוד עזר לי, חשוב לי שידעו שאני יודעת לקרוא. שיר פילוסוף

אם תשחקו עם חבר שלכם פרה עיוורת, ותוליכו אותו בעיניים עצומות למרכז קורן ורק אז תואילו בטובכם להשיב לו את מאור עיניו, סביר להניח שהוא יחשוב ששחבתם אותו לספריית ילדים עירונית וחייכנית. מדפים עמוסי ספרים בעברית ובאנגלית ישטפו את עיניו ומדפי המשחקים יחזירו אותו לילדות האבודה, כשהקוביה ההונגרית תגנוב את ההצגה. אלא שמרכז קורן נבנה למטרה אחרת לגמרי - טיפול בדיסלקציה. דיסלקציה, בניגוד לדעות של לא מעט אנשים, אינה מחלה או קללה, ואפשר אפילו למצוא לה פתרונות. גייסנו לראיון אינטלקטואלי במיוחד את **אור קפלן** בן ה-16 מאלפי מנשה, ששייכת בתיכון 'גלילי' בכפר-סבא, **שיר פילוסוף** בת ה-12 מקריית מוצקין, תלמידת כיתה ו' בבית-הספר 'גבעת טל', ואת **ליטל ברוך**, בת ה-15 מקריית-חיים, חמישיסטית בתיכון 'דגן'. כל השלושה מטופלים במרכז קורן מזה כשנה. אור מטופל בסניף בגבעתיים ושיר וליטל במרכז החיפאי.

פצצה ביום בהיר

"דיסלקט", מסביר אור, "הוא ילד שיש לו בעיות בקריאה ובכתיבה, כלומר קשיי למידה. לפני שהגעתי למכון קורן כמעט ולא קראתי, ידעתי לקרוא אבל קראתי נורא לאט. עכשיו אחרי כמעט שנה בטיפול אני קורא ממש מהר. אני דיסגרף, שזה אומר שאני דיסלקט יותר קל".
אצל ליטל מתבטא הקושי אחרת: "יש דברים שאני לא מסוגלת לזכור. את יכולה להגיד לי משהו ומחר אני אשכח על מה דיברת. במבחנים אני חוטפת בלאק אאוט רציני".
שיר: "הקושי שלי הוא בהבנת הנקרא, הבנת הטקסט ופיתוח רעיון מרכזי. זה התחיל בזה שלא הבנתי מה אני קוראת ולא זכרתי דברים. חשבתי שהבעיה שלי רק באנגלית, אבל אז חשבו לבדוק קודם את העברית, ומצאו את הבעיה האמיתית".
ליטל: "הבעיה המרכזית של רוב הילדים פה זה להוציא את העיקר מתוך הטפל, כלומר להוציא את משפטי המפתח ולסכם טקסט".
- מתי גיליתם שיש לכם קשיים כאלה?
אור: "ההורים שלי הרגישו מוזמן משהו לא בסדר, אז בכיתה ב' עשו לי אבחון וראו שבקריאה וכתבה אני מתחמת לממוצע, בעוד שבשאר הדברים אני מעל לממוצע".

שיטה מקורית

מרכז קורן עובד על פי השיטה הסימיופונית. מדובר בשיטה ייחודית, המיישמת טכנולוגיה אלקטרונית של עיבוד מידע צלילי לשם לימוד קריאה. השיטה משחזרת ובונה מחדש את יסודות השפה, כלומר כאילו מלמדת לדבר מחדש, ממש מההתחלה. מטרתה היא לשפר את הקשר בין שטף הקריאה והבנתה.
אור: "יושבים בחדר, עם אוזניות ומיקרופון בשלב הראשון שנקרא שלב השפה המ-בולבלת, יש צלילים שפועלים על המוח בכל מיני דרכים, כל מיני קטעים של מילים וחלקים של שורות, מספרים מסויימים וצפופים ואתה עושה מה שאתה רוצה, אתה מצייר. בשלב הבא בחרתי ספר בספרייה, ושמעתי את הקריין בקלטת מקריא וחזר-תי אחריו".

שיר: "השיטה המרכזית זו השיטה של הלקסיפון. זה מכשיר שנמצא בקבלה, יש תאים, יושבים בתוך תא, מאזינים למוסיקה, למילים, משפטים, פסקאות, סיפורים. אתה שומע מה שאומרים לך וחוזר על זה. שומעים אותך בזכות המיקרופון ויש מכון-נות שמישהי יושבת לידן ומאזינה לכל התאים, עוברת מאחד לשני. מדי חודש יש פגי-שה עם ההורים ומעבירים להם משוב. כל חודש אנחנו עולים ברמה".

- מה הצעדים הראשונים?
אור: "בהתחלה יש מבחן של שש שעות. בודקים את התחום הוויזואלי, צורות וכא-לה, יש מישהי ששואלת כל מיני שאלות על מילים. היא בודקת מה הרמה שלי בשא-לות חשיבה, איך אני כותב, נותנים להסתכל על תמונה ולכתוב חיבור שלם על מה שרואים. בהתחלה המקום נראה קצת ילדותי, אבל הבנתי שגם ילדים קטנים נמצאים שם, כמו שיש בגילי. נורא רציתי לפתור את הבעיה הזאת. חשבתי שאני יכול לנסות!".

ליטל: "לא הבנתי מה זה בכלל בהתחלה. באתי עם ההורים שלי ולא הבנתי איך זה יעזור לי, התהליך נראה לי מוזר ומבהיל, אמרתי שאני לא רוצה. אמרו לי שעושים דפי עבודה וישר חשבתי 'הנה עוד מבחן'. אף אחד לא אוהב מבחנים".

שיר: "כשהגעתי למכון בפעם הראשונה ישבתי עם מנהלת המכון והיא סיפרה לי מה אני הולכת לעשות. בעקבות האבחון שעשו לי. לא רציתי בהתחלה לבוא אבל אחרי שלושה-ארבע פעמים התחלתי להבין שזה ממש עוזר. השיטה הזו מאוד מעניינת ואני אוהבת לנסות דברים מקוריים".

- היו משברים?
ליטל: "יש שלב שמרימים ידיים, הייתי צריכה שמישהו ידחף אותי להישאר ולהמ-יך. תמיד יש נפילות ועליות. גם החברות דחפו אותי להמשיך. שאבתי את הכוח מעי-דוד של אנשים, הבנתי שאסור לי לוותר".

שיר: "היה לי תהליך התחלתי של פחד, זה נשמע לי מוזר, זה לא דבר ששומעים עליו ביומיום. אחרי כמה זמן השתלבותי יפה ועשיתי את הדבר טוב".

יש יתרונות

- היום אתם אוהבים לקרוא ספרים?
שיר: "עד כיתה ה' שנאתי לקרוא. אני קוראת עכשיו הרבה מאוד עיתונים, מדורים שמעניינים, מעריב לנוער, ספרים של גלילה רון-פרד וסמדר שיר".
ליטל: "במכון היה גורמים לך לקרוא עוד ועוד. פעם התביישתי לקרוא בשיעור-רים. עכשיו אני מאוד אוהבת לקרוא. אני קוראת עכשיו באנגלית ובעברית, הרפ-תקאות ורומנים".
- אומרים שבעלי קשיי למידה ניחנים בכשרונות מיוחדים.
אור: "הצד החזק שלי זה תיאטרון. בשנה שעברה למדתי ביתלמה ילני' במגמת תי-